

Kolmapäev, 14. juuni 2017

P8_TA(2017)0264

Olukord Kongo Demokraatlikus Vabariigis**Euroopa Parlamendi 14. juuni 2017. aasta resolutsioon olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis (2017/2703(RSP))**

(2018/C 331/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, eelkõige 23. juuni 2016. aasta ⁽¹⁾, 1. detsembri 2016. aasta ⁽²⁾ ja 2. veebruari 2017. aasta ⁽³⁾ resolutsiooni Kongo Demokraatliku Vabariigi (Kongo DV) kohta,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini ning tema pressiesindaja avaldusi olukorra kohta Kongo DVs,
 - võttes arvesse Kongo DV nimetatud ELi delegatsiooni avaldusi inimõiguste olukorra kohta riigis,
 - võttes arvesse Kongo DVs 31. detsembril 2016 saavutatud poliitilist kokkulepet,
 - võttes arvesse AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee 15. juuni 2016. aasta resolutsiooni valimiseelse ja julgeolekuolukorra kohta Kongo DVs,
 - võttes arvesse nõukogu 17. oktoobri 2016. aasta ja 6. märtsi 2017. aasta järeldusi Kongo DV kohta,
 - võttes arvesse ÜRO peasekretäri 10. märtsi 2017. aasta aruannet ÜRO stabiliseerimismissiooni kohta Kongo DVs,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone Kongo DV kohta, eriti resolutsiooni 2293 (2016) Kongo DV sanktsioonide uuendamise ja eksperdirühma mandaadi kohta ning resolutsiooni 2348 (2017), millega uuendati ÜRO Kongo DV stabiliseerimise missiooni (MONUSCO) mandaati,
 - võttes arvesse Aafrika Liidu, ÜRO, Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Frankofoonia Organisatsiooni 16. veebruari 2017. aasta ühisavaldust Kongo DV kohta,
 - võttes arvesse muudetud Cotonou partnerluslepingut,
 - võttes arvesse 1981. aasta juunis vastu võetud inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,
 - võttes arvesse demokraatia, valimiste ja valitsemise Aafrika hartat,
 - võttes arvesse Kongo DV põhiseadust, mis võeti vastu 18. veebruaril 2006. aastal,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Kongo DV on kannatanud korduvate konfliktide ja jõhkrate poliitiliste repressioonide tõttu; arvestades, et Kongo DV humanitaar- ja julgeolekuolukriisi on veelgi raskendanud riigi poliitiline kriis, mille on põhjustanud president Joseph Kabila, kes ei pea kinni talle põhiseadusega ette nähtud kahe ametiaja piirangust;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0290.⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0479.⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0017.

Kolmapäev, 14. juuni 2017

- B. arvestades, et konflikt Kongo DVs leiab aset poliitilise kriisi tingimustes; arvestades, et 31. detsembril 2016 Kongo katoliku piiskoppide rahvuskonverentsi (CENCO) egiidi all sõlmitud kokkuleppes nähakse ette poliitiline üleminek, mis lõpeb vabade ja õiglaste presidendivalimistega enne 2017. aasta lõppu; arvestades, et tänaseks ei ole kokkuleppe rakendamise osas toimunud mingit edasiminekut;
- C. arvestades, et 2016. aasta augustis puhkesid Kesk-Kasai provintsis Kongo sõjaväe ja kohalike relvarühmituste vahel relvakonfliktid, mis levisid naabruses asuvatesse Ida-Kasai, Lomami ja Sankuru provintssidesse ning põhjustasid humanitaarkriisi ja rohkem kui miljon tsiviilisikust riigisest põgenikku; arvestades, et ÜRO aruannetes on dokumenteeritud ulatuslikke inimõiguste rikkumisi, sealhulgas rohkem kui 500 tsiviilelaniku tapmine ning üle 40 avastatud massihaua; arvestades, et ÜRO andmetel on üle 400 000 lapse näljasurma äärel; arvestades, et 165 Kongo kodanikuühiskonna organisatsiooni ja inimõiguste kaitsjat on nõudnud sõltumatu rahvusvahelise uurimise läbiviimist inimõiguste massilise rikkumise suhtes Kasai ja Lomami provintssides, rõhutades, et nendesse kuritegudesse on segatud nii valitsusjõud kui ka relvarühmitused;
- D. arvestades, et 2017. aasta märtsis rööviti ja tapeti Kasai provintsis kaks ÜRO eksperti koos oma tugipersonaliga;
- E. arvestades, et ÜRO humanitaarasjade koordineerimisbüroo (OCHA) esitas 2017. aasta aprillis palve 64,5 miljoni USA dollari eraldamiseks kiireloomuliseks humanitaarabiks Kasai piirkonnas;
- F. arvestades, et inimõiguste organisatsioonid teatavad pidevalt riigis valitseva olukorra halvenemisest seoses inimõiguste ning väljendus-, kogunemis- ja meelevabadusega, sagenevatest poliitilistest kohtuprotsessidest ja ülemäärase jõu kasutamisest rahumeelsete meelevabadajate, ajakirjanike ja poliitilise opositsiooni vastu eelkõige sõjaväe ja relvarühmituste poolt; arvestades, et naised ja lapsed on konflikti esimesed ohvrid ning et sageli sõjalise taktikana kasutatav seksuaalne ja soopõhine vägivald on laialt levinud;
- G. arvestades, et MONUSCO peaks oma 2017. aasta aprillis veel üheks aastaks uuendatud mandaadi alusel andma panuse tsiviilisikute kaitsmise eskaleeruva vägivalda tingimustes ja toetama 31. detsembri 2016. aasta poliitilise kokkuleppe rakendamist, samal ajal kui MONUSCO väekontingendi lähetamisel tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta ka uusi julgeoleku- ja humanitaarprioriteete;
- H. arvestades, et EL kehtestas 12. detsembril 2016 piiravad meetmed seitsme isiku suhtes vastusena valimisprotsessi takistamisele ja inimõiguste rikkumistele ning 29. mail 2017. aastal veel üheksa isiku suhtes, kes on vastutavatel ametikohtadel Kongo DV administratsioonis või julgeolekujõudude käsuliinis;
1. väljendab jätkuvalt sügavat muret poliitilise, julgeoleku- ja humanitaarolukorra halvenemise pärast Kongo DVs; mõistab otsustavalt hukka kõik inimõiguste rikkumised, sh kõigi osapoolte toime pandud vägivallateod, inimröövid, tapmised, piinamised, seksuaalse vägivalda ning meelevaldsed vahistamised ja ebaseaduslikud kinnipidamised;
 2. nõuab ÜRO eksperte hõlmava sõltumatu ja laiapõhjalise uurimiskomisjoni loomist, et heita valgust Kasai piirkonnas toimuvale vägivaldale ning tagada, et kõnealuste massimõrvade toimepanijad võetaks oma tegude eest vastutusele; palub, et liikmesriigid toetaksid uurimiskomisjoni poliitiliselt ja rahaliselt;
 3. tuletab meelde, et vastutus tsiviilisikute kaitsmise eest oma territooriumil ja jurisdiktsiooni piires lasub eelkõige Kongo DV valitsusel ning see hõlmab ka kaitset inimsusvastaste ja sõjakuritegude eest;
 4. väljendab sügavat kahetsust viivituste pärast Kongo DV järgmiste presidend- ja parlamendivalimiste korraldamisel, mis kujutab endast Kongo põhiseaduse rikkumist; samuti väljendab kahetsust, et ei ole saavutatud edu 31. detsembri 2016. aasta poliitilise kokkuleppe rakendamisel üleminekukorra kehtestamiseks; tuletab meelde Kongo DV valitsuse lubadust korraldada usaldusväärset viisil enne 2017. aasta lõppu läbipaistvad, vabad ja õiglased valimised, tagades poliitiliste õiguste ja vabaduste kaitse ning järgides poliitilist kokkulepet, mis tooks kaasa võimu rahumeelse ülemineku; rõhutab

Kolmapäev, 14. juuni 2017

valimiste üksikasjaliku ajakava avalikustamise tähtsust ning väljendab heameelt seoses valijate registreerimise protsessiga; nõuab kokkuleppes sisalduvate kohustuste varajast täitmist, pidades eelkõige silmas Kongo parlamendis vajalike õigusaktide muutmist ja vastuvõtmist enne parlamendi ametiaja lõppu; nõuab valimisseaduse muutmist, et asjakohaste meetmetega oleks tagatud ka naiste esindatus;

5. rõhutab, et riiklik valimiskomisjon peab osalema erapooletu ja kaasava institutsioonina usaldusväärse ja demokraatliku valimisprotsessi läbiviimises; nõuab, et kooskõlas 2016. aasta poliitilise kokkuleppega loodaks viivitamata kokkuleppe ja valimisprotsessi järelevalve riiklik nõukogu;

6. tuletab meelde valitsuse kohust austada, kaitsta ja edendada põhivabadusi kui demokraatia alust; nõuab tungivalt, et Kongo ametivõimud taastaksid sõna-, ühinemis- ja kogunemis- ning meediavabaduse vaba ja rahumeelset kasutamist soosiva õhkkonna; nõuab ebaseaduslikult kinni peetud isikute, sealhulgas ajakirjanike, opositsiooniliikmete ja kodanikuühiskonna esindajate viivitamatut vabastamist; palub kõigil poliitikas osalejatel püüelda poliitilise dialoogi poole;

7. mõistab hukka kõik ametivõimude ja julgeolekuteenistuste toime pandud rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised; väljendab ühtlasi muret teadete pärast, mis käsitlevad inimõiguste raskeid rikkumisi kohalike relvarühmituste poolt, sh lapssõdurite ebaseaduslikku värbamist ja kasutamist, mis võib rahvusvahelise õiguse kohaselt kujutada endast sõjakuritegu; on seisukohal, et lapssõdurite kasutamisele lõpu tegemine peab olema ametivõimude ja rahvusvahelise üldsuse prioriteet;

8. väljendab jätkuvalt tõsist muret Kongo DVs valitseva ärevust tekitava humanitaarolukorra pärast, mis hõlmab sundrännet, toiduga kindlustamatust, epideemiaid ja loodusõnnetusi; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid usaldusväärsete abiorganisatsioonide kaudu antavat finants- ja humanitaarabi, et rahuldada elanikkonna, eelkõige Kasai provintsi elanike pakilised vajadused; mõistab hukka kõik rünnakud humanitaarorganisatsioonide töötajate ja rajatiste vastu ning nõuab tungivalt, et Kongo ametivõimud tagaksid humanitaarorganisatsioonide poolt elanikkonnale antava abi sujuva ja õigeaegse kättetoimetamise;

9. väljendab heameelt seoses MONUSCO mandaadi uuendamisega ning selle tööga, mida teeb ÜRO peasekretäri eriesindaja Kongo DVs tsiviilisikute kaitsmisel ja inimõiguste järgimisel seoses valimistega; rõhutab, et kõigi Kongos viibivate ÜRO vägede esialgne ja ka praegune ülesanne on neutraliseerida relvastatud rühmitused; nõuab kõigi MONUSCO jõudude täieulatuslikku sekkumist, et kaitsta elanikke relvarühmituste eest, kaitsta naisi vägistamise ja muu seksuaalse vägivalda eest ning mitte lasta siseriiklike korralduste alusel kehtestada mingeid piiranguid;

10. märgib murelikult piirkondliku destabiliseerumise ohtu; rõhutab veel kord oma toetust ÜRO-le, Rahvusvahelisele Frankofoonia Organisatsioonile ja Aafrika Liidule poliitilise dialoogi vahendamisel; nõuab tõhusamat tegutsemist Ida-Aafrika järvede piirkonnas, et vältida olukorra edasist destabiliseerumist;

11. tuletab meelde, kui tähtis on võtta isikud vastutusele inimõiguste rikkumiste ja muude tegude eest, mis takistavad konsensusliku ja rahumeelse lahenduse leidmist Kongo DVs; toetab ELi sihipäraste sanktsioonide kasutamist inimõiguste tõsiste rikkumiste eest vastutavate isikute suhtes; nõuab kõigi Kongo DVs toime pandud vägivalda- ja kuritegude ning loodusvarade rüüstamise eest kõige kõrgemal riiklikul tasandil vastutavate isikute edasist uurimist ja neile sanktsioonide laiendamist vastavalt ÜRO eksperdirühma läbiviidud uurimisele; rõhutab, et sanktsioonid peavad hõlmama vara külmutamist ja ELi territooriumile sisenemise keeldu;

12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Aafrika Liidule, Üleaafrikalisele Parlamendile, AKV-ELi ministrite nõukogule ja parlamentaarsele ühisassambleele, ÜRO peasekretärile ning Kongo Demokraatliku Vabariigi presidendile, peaministrile ja parlamendile.